

Pallai Anita - Virág Ádám

KGST- PIAC NYÍREGYHÁZA

2016

Absztrakt

A kutatás során a nyíregyházi KGST-piac vizsgálatát végeztük nem résztvevő megfigyelés módszerét alkalmazva. A piac történeti áttekintése mellett a piac árusainak, árainak és vásárlóinak megfigyelésével a különböző piaci mechanizmusokat térképeztük fel. Az 1994-es és 2016-os eredményeket összevetettük, majd a szegedi Cserepes sori piaccal összehasonlítottuk.

Kulcsszavak: KGST-piac, Nyíregyháza, piacfelügyelet, Szeged

During our research we studied the Comecon market of Nyíregyháza, using the method of non-participant observation. Besides a historical overview of the market we also analysed different mechanisms affecting the market through the observation of its vendors, prices and customers. The results of 1994 and 2016 were compared and contrasted and then further compared with the results of the market of Cserepes sor in the city of Szeged.

Keywords: Comecon market, Nyíregyháza, market surveillance, Szeged

Történeti áttekintés

Korábban a város vezetése csak az állat és terményvásárnak helyet adó használt és iparcikk piacot alakított ki a Tokaji út 4 szám alatt. A nyíregyházi piac előnyös elhelyezkedése város agglomerációból illetve a környező országokból érkező árusokat egyaránt erre az árusítóhelyre vonzza. A Kárpát-medence régióiból így a Kárpátaljáról is jelentős számban érkeznek árusok a nyíregyházi piacra. Egy korábbi vizsgálat eredményei a nyíregyházi „kgst-piac” vonzáskörzetének két intenzitási zónáját határozta meg. A legintenzívebben vonzott terület a határvonaltól délnyugatra eső Ungvár- Szerednye- Munkács- Ilosva- Huszt városokat foglalja magában.¹ Nagy számban vannak a hazai piacainkat megcélzó - Lengyel, Szovjet, Csehszlovák, Román - magánszemélyek. A nagyszámú külföldről érkező árusítók igényeire reflektálva, a városüzemeltetés vizesblokkok kiépítésével a zuhanyzás, lehetősége is

¹ Kókai Sándor: A nyíregyházi ún. „KGST- piac” nemzetközi vonatkozása” in.: Czákó Ágnes, Giczi Johanna és Sik Endre (2010): Piachely, KGST- Piac, Emberpiac, ELTE, Budapest

biztosítottá tette. A nemzetközi árusítók hatására, rövid időn belül az ország egyik leghíresebb piacává vált, ahova a dunántúlról is érkeztek árusok, de főleg vásárlók. Ezután a heti egy alkalommal megrendezett állatvásáron kívül a jármű illetve autóvásár és nagybani piac is itt került megtartásra.

Piaci napokon (szerda, szombat) az iparosoknak, bútor készítőknél, szűcsöknek külön területet biztosítva még színesebbé vált a paletta. A folyamatos nyitvatartási rend és a változatosság megkívánta, hogy a heti kétszeri nagybani piac mellett a zöldség és gyümölcspiacot is engedélyezzék, ami így a hét, hat napján működik. A vasárnapi autóvásár szintén ezen a területen lett megtartva.

A területek legnagyobb részén korábban a használt és iparcikk piac (HIP) foglalta el. Ezen a területen a készítő, kereskedő, viszonteladók a helyileg meghatározott szektorok szerinti díjszabás kifizetése után árusíthatnak. Itt a Magyarországon engedélyezett termékek árusítása történik, elsősorban a ruházati, szerszám, illetve saját tulajdonú használt áruk találhatók. Ma már a szigorú Európai Unió szabályok illetve a rendszeres ellenőrzések eredménye képpen, az árusítók nagy hányada vállalkozói engedéllyel illetve más az árusításra jogosító engedéllyel rendelkezik.

Fokozottan ellenőrzik és tiltják a rendeletben² felsorolt tiltott termékek forgalmazását. Sok esetben az EU-s országok állampolgárai is kihasználják ezt a kereskedelmi lehetőséget, így a piac igen változatos, megőrizte a vásározó, bazár jellegét. A „KGST piac, Zsibi, Bazár” kifejezés ennek hatására terjedt el. Továbbra is az a célja mind a piac, mind a város vezetésének, hogy a megfelelő körülmények biztosítása mellett ezek után is hasonló, jól ellenőrizhető, a kisebb tőkével rendelkező vállalkozásoknak is helyet adó centrumként működjön és a városnak ezek után is egy különleges színter maradjon. Több éve a Dominant Security biztonsági cég biztosítja a rendet és a megfelelő biztonságot, illetve oldja meg az éjszakai őrzést. A nyíregyházi KGST- piacot nem csak múltja miatt érdemes vizsgálni, hanem mert a város, a megye, a régió sőt az ország egyik leghíresebb piaci közé tartozik. A piac házirendjét a Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyongazdálkodó Nonprofit Kft. határozta meg. A rendelkezés részletezi az állatvásáron való árusítás feltételeit, a nagybani piacon való árusítás szabályait. A piac nyitvatartási rendje: hétfőtől-péntekig 6.00-18.00 óráig. A piac szabályzata tiltja a területén fénykép és videó készítését. A stand vagy árusítóhely bérleténél az üzemeltető – előre megkötött szerződésben- helyhasználati engedélyt ad ki. A napijegyes árusításra is lehetőséget biztosítanak mely az időszakos árusok

² <http://www.nyirvv.hu/index.php/torvenytar/item/91-rendelet-vasarokrol-es-piacokrol>

számára kedvező, hiszen nem kell egy teljes hónapra megváltani a helypénzt. A helyeket érkezési sorrend szerint osztják el egymás között az árusítók. A piac területén kívül parkolási lehetőség biztosított a vásárlók számára. A parkolási díj megfizetése az őrzött parkolóhelyeken kötelező, vannak ingyenes parkolóhelyek is (távolabb a piactól). Automata nem áll a rendelkezésre, minden esetben a parkoló őrnél kell azt megváltani.

A kutatás eredményei

A kutatás módszertana³ - nem résztvevő megfigyelés eredményei

Lakóhelyünk nyíregyháza vonzáskörzetében helyezkedik el, így a kutatást megelőzően is gyakran látogattunk ki a piacra. A kgst-piacok kutatási technikájával a „zsebünkben” (nem résztvevő megfigyelés) két személy végezte a vizsgálatot. A megfigyelések időpontjai (4 alkalom) 2016 november és 2016 december közé estek, hétköznap és hétvégén egyaránt. A piac megfigyelése alkalmanként 2-3 óráig tartott. A délelőtti órákban történt a megfigyelések megkezdése kb.10-11 órától és 13-14 óráig tartott. A piaci megfigyelésnél kitérünk: a forgalom feltérképezésére, a parkolási lehetőségekre, az áruk/árusok és az árak megfigyelésére, a vásárlók megfigyelésére.

Megérkezésünkkor a forgalom és a parkolóhelyek feltérképezését végeztük. A bejárathoz közel, a parkolóból figyeltük a piacra érkezőket.

A piac bejárata

A vásárlók többsége autóval és tömegközlekedéssel érkezett. A gyalogos és biciklis forgalom elenyésző, amit a piac külvárosi elhelyezkedése is okozhat. Kérdezősködtünk az árusoktól, hogy milyenek találják a piac forgalmát, az egyik árus a következőket mondta:

³ Czakó Ágnes, Giczi Johanna és Sik Endre (2010): Piachely, KGST- Piac, Emberpiac, ELTE, Budapest

„ hát.. az utóbbi időben nagyon lecsökkent a forgalom itt, régebben sokkal jobban jöttek vásárolni az emberek, most már aki teheti inkább a márkásruhát veszi, aki meg nem teheti elmegy a városba a kínaiba, vagy itt a kínaitól még olcsóbban megveszi...” (Magyar árus)

A piac területére érkezve megfigyeltük a sorok elhelyezkedését. A piac nagy terület miatt a sorok elrendezése nem szisztematikus. Az árusoknak kialakított helyek változó képet mutatnak, a piacra beérkezve a bejárat közvetlen közelében az étkezés céljára kialakított bódék kaptak helyet.

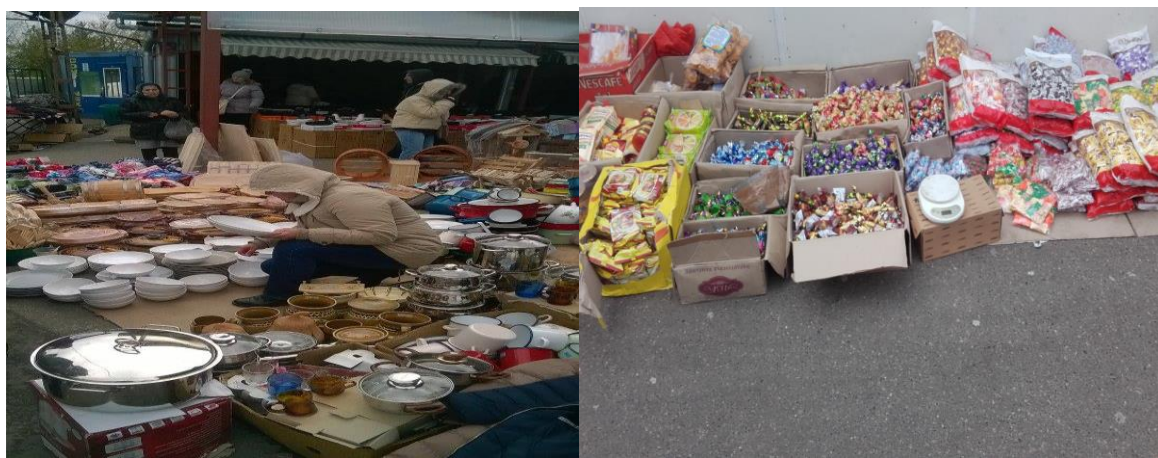
Étkezdék a bejárat közelében

Ezekben az étkezdékben sült kolbász, hurka, sült hal, lángos közül válogathat a beérkező vásárló. Az étkezdék a piac teljes területén megtalálhatóak, ezekben külön kínai ételek is fellelhetőek, melyeket kínai és magyar eladók kínálnak. A piac belső részén van az egyetlen fedett éttermi rész is, ahol csak kínai ételeket lehet kapni. A kanyargó sorok árusainak elrendezése változó képet mutat, bár egyes termékcsoportok pl. ukrán termékek egymás közelségében vásárolhatóak meg. A műszaki cikkek szinte szeparáltak a piac végén beszerezhetőek. A sorok szorosan egymásba érnek, nem jellemző a megszakított sorok, ebből következően gyakran bizonyos részeken tömeg jelenik meg, néhol pedig teljesen üres az adott sor. A sorok közti távolság változó képet mutat. A piac első részén az egymással szembeni sorok közelebb vannak egymáshoz, sűrűbben helyezkednek el, mint a piac közepén vagy végén. A piac bejáratánál ukrán csempészett cigarettával kínálják a piacra betérőket, illetve hátsó részén árulnak a cigány/roma árusok is, viszont itt már nincs kialakított bódé, földről történik a portéka árusítása.

A piac hátsó része, ahol földről történik az árusítás

A piac infrastruktúrája is változó képet mutat, hiszen vannak olyan árusítóhelyek, ezek inkább a főbejárat és az oldalsó bejárat mellett kerültek kialakításra, ahol fedett (újszerűen kialakított), hangárszerű nagy bódékból történik az árusítás. Ezekben a jól kialakított árusítóhelyeken főként kínai árusok árulnak. Az ukrán árusok földről vagy fedetlen, fából készült bódéről árulnak.

A földről történő árusítás és az ukrán termékek

A piac másik nagy része, ahol nincsenek kialakított árusítóhelyek, nagy betonozott terület áll rendelkezésre az autóvásárok, a zöldség és gyümölcsárusok illetve az állatkereskedések megtartására. A piacon ezen az egy területen árulnak autóból, főként zöldséget és gyümölcsöt, illetve néhány használt cikket árusító autót is láttunk. A piacon töltött 4 napunk során meglepően kevés alkufolyamatnak voltunk szemtanúi. A vásárlókra nem volt jellemző az alkudozás. Néhányszor voltunk csak fültanúi alkudozásnak, de ekkor is sikertelen vagy csak nagyon alacsony összeget sikerült lealkudnia a vásárlóknak. Kísérletet tettünk mi is alkudni, főként azoknál a termékeknél, ahol nem volt ár feltüntetve. Az alkukísérletünk sikertelen volt,

az engedményt ebben az esetben csak tíz darab vásárlása után realizálhattuk volna. Az árusok elmondása szerint a lehető legkisebb haszonkulccsal dolgoznak az alacsony forgalom miatt ezért az árusítás már nem érné meg nekik, ha engednének a felkínált árból. A piac bizonyos részén bolti jellegű árusítóhelyek is megtalálhatóak, ahol a vásárló szinte úgy érezheti, mintha egy élelmiszerboltban, ruhaboltban lenne. Az ilyen típusú árusítóhelyeken külföldről beszerzett (főként ukrán) márkás csokoládékat, tésztát, kávé, mosóport illetve ruhaneműket lehet vásárolni.

Piacfelügyelet: A piac működését a Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. biztosítja. A második látogatásunk alkalmával sikerült egy olyan áruossal kapcsolatban kerülnünk, akinek jó kapcsolata volt egy olyan kulcsszereplővel, aki az áruláshoz szükséges engedélyeket/jegyeket kiadja. Elmondása szerint a nála váltott jegyek segítségével tudnak helyet váltani az árusok. Ennél a személynél a standok/asztal nélküli piacrész jegyeit lehet megváltani.

A piac üzemeltetési szabályzata, a fotózást, videózás tilalmát jelző táblával

A jegyek megváltása után az árusok egymás között osztják fel a helyeket érkezési sorrendben. Ebből kifolyólag arról tájékoztattott minket, hogy sokan jóval a piac nyitása előtt megérkeznek a jó piaci árusítóhely reményében. A konfliktusok abból következnek, hogy amíg a gépkocsi tulajdonosa megváltja a jegyet, addig a vele tartózkodó személy (legtöbbször felesége) előremegy és megáll egy központi helyen, így foglalva a jó piaci helyet. Azok viszont, akik hamarabb beérnek gépkocsijukkal nem nézik jó szemmel azt, hogy egy piaci helyet foglal valaki úgy, hogy a gépkocsival még meg sem érkezett. Az árusok szerint a piaci ellenőrzések az ünnepek közeledtével gyakoribbá válnak.

Az árusok: Az árusok nemek szerinti megoszlása változó képet mutat. Az eladókról nem lehet egyértelműen megállapítani, hogy több nő van, mint férfi vagy fordítva. Érdekesnek találtuk

azt, hogy a fehérenemű árusok között több férfi van, mint nő. Itt női és férfi fehéreneműeket, kisebb ruhaneműket árulnak. A műszaki részlegen, ahol konyhai eszközöket, gépek alkatrészeit, mobiltelefonokat és azok tartozékait árulják is többségében férfi árusok értékesítenek. A nők aránya az étkezdékben és a kozmetikai cikket árusító (tusfürdők, parfümök, illatszerek, szappanok) helyeken magasabb. A piac többi részén egyenlően oszlik meg a nemek aránya. A ruhaneműket árusító kínai árusoknál azt láttuk, hogy feleségükkel/párjukkal értékesítenek. A magyar árusoknál is tapasztaltuk ezt a jelenséget, akik főként élelmiszert (kávé, csokoládé, teafű, mosópor, öblítő) árultak. Az ukrán illetve román termékeket árusítók egyedül értékesítik portékájukat, azonban egymás mellett teszik azt. Gyakran beszélgetnek egymással idegen nyelven is, az alkuk tekintetében a legengedékenyebbek közé tartoznak. Az árusok többsége legtöbbször állva értékesít a pult mögött. Ritkán mozdulnak el onnan, csak akkor, amikor ebédidő volt (ilyenkor a szomszéd pult árusát kérték meg a termékek őrzésére), illetve ha a megvásárolni kívánt terméknek a vevő által kívánt mérete nem található meg a pulton. Azok az árusok, akik ülve értékesítettek legtöbbször kis ülőalkalmatosságon tették azt, amire párnát helyeztek. A kínai árusok értékesítő helyeire jellemző volt, hogy az árukat rendszerszerűen tárolták. Dobozokban és tárolókban tartották illetve méret szerint sorba rendezve.

A kofák típusainál a lényeges különbség abban van, hogy mit árusítanak. Az árusok közül kevés van aki úgynevezett „mindenes”, inkább az jellemző, hogy egyfajta árutípust (élelmiszer, vegyi áru, kozmetikum, ruha) árulnak.

A „kínai negyed”

Az ukrán és román árusok termékeiket többségében rendezetlenül helyezték el arra a lepedőre, amin értékesítettek. A legkeresettebb áruk az élelmiszerek és a ruhaneműk voltak, ezeken a helyeken néha feltorlódott a sor és várakozni is kellett a vásárlóknak. Az árusítók ruházatának vizsgálatakor a legszembetűnőbb az volt, hogy a ruhák árusítók a saját

termékeikhez hasonló ruhában árusítottak (ez a kínai árusokra volt a legjellemzőbb). A férfiak ruházatára a sportos öltözet volt jellemző, melegítőnadrág, bakancs vagy vastag cipő. A roma/cigány asszonyok ruhaviseletére a rózsás szoknya illetve fejkendő volt jellemző. Az eladók életkorukat tekintve a középkorú kategóriába sorolhatóak (kb. 30-60 év). A piacon nagyon ritka a fiatal és az idős árus. Az ukrán árusok körében kicsit magasabbnak ítéltük az életkorukat az átlagostól, míg a kínai árusok tekintetében valamivel fiatalabbnak. Az ukrán, román és a cigány/roma származású emberek leszólították a vásárlókat a termékeik eladása céljából. Az alkura kicsit fogékonyabbak voltak. Hangosan hirdették a rendkívüli ajánlatot. „Tíz párat egy ezresért! Itt az akció asszonyok, csak MA egy ezres a tíz zoknyi!”

Az árak: Az árak feltüntetése az élelmiszerek esetében volt a leggyakoribb. Az ukrán árusoknál viszont (akik főképp élelmiszert árultak) egyáltalán nem láttunk egyiknél sem. A többi áruk tekintetében (az ételek kívül) szinte sehol sem volt ár feltüntetve. Talán ez egy piaci fogás is, hiszen ha szeretné megtudni valaminek az árát, akkor szóba kell állni a vevővel. Ha pedig szóba elegyedik, akkor már elindulhat a meggyőzés folyamata. Az árak elhangzása után a reakció nem volt meglepő vagy csodálkozó jellegű. A hasonló áruk közti differencia nem volt lényegesen eltérő. Azok a vevők, akiknél azt láttuk, hogy vettek is valamit azoknál előtte megpróbálták alkudni, azonban azt az esetek többségében sikertelenül tették. Az árendmények csak abban az esetben történtek, ha több termék együttes vásárlására hajlandó volt a vevő. Fontos azt megemlítenünk, hogy az árak a városban található élelmiszerboltok árai alatt voltak. A legolcsóbb élelmiszereket az ukrán árusok értékesítették. Az árak melletti érvelésnél sokkal erősebben az árusok érveltek, inkább ragaszkodtak az általuk meghatározott árhoz és ezt próbálták megindokolni a vevőnek.

A vásárlók: A nyíregyházi Búza téri piacon (csak élelmiszerpiac) jelentős többségben vannak az idős vásárlók, ezzel ellentétben a „kgst-piac”-on az életkorok tekintetében igen változatos a vásárlók életkora. A kisgyermektől az idősekig megtalálható a vásárlók széles köre, gyakori a családok vagy a több generációs családok együttes vásárlása. A fiatal lányok csoportja is jellemző volt, akik legtöbbször ruhákat és illatszereket vásároltak. A vásárlókra nem volt jellemző az, hogy az eladókkal szemben az ismeretség jeleit mutatták volna. Egy-egy esetben előfordult, de többségénél nem ez volt a jellemző. A vásárlók közül meglepően kevesen próbáltak alkudni, ha alkura került is sor azt legtöbbször a női vásárlók kezdeményezték. A női és férfi vásárlók tekintetében több volt a női vásárló, mint a férfi. Az öltözetükre jellemző volt az, hogy a családdal érkező vásárlók ruházata az olcsóbbnak látszó ruhákból állt. A

fiatalok inkább márkás ruhában jelentek meg. Azok a vevők, akik vásároltak valamit érdekes reakciót fejeztek ki a vásárlás után „Na megint elköltöttünk egy csomó pénzt...oszt alig vettünk valamit!” – az ilyen és ehhez hasonló reakciókat főként a családos vásárlóknál észleltük. A elégedettség érzése inkább a jólszituált vásárlókra volt jellemző, akik örömmel éltek meg azt, hogy a piacon vásároltak valamit. A vásárlók többségéről azt feltételeztük, hogy nem helyi lakos és többségük más településekről érkezett a piacra.

Vásárlók a KGST-piacon és egy viszonteladó vásárlás után

*A nyíregyházi KGST- piac (1994-ben és 2016-ban) és a szegedi Cserepes sori piac
összehasonlítása*

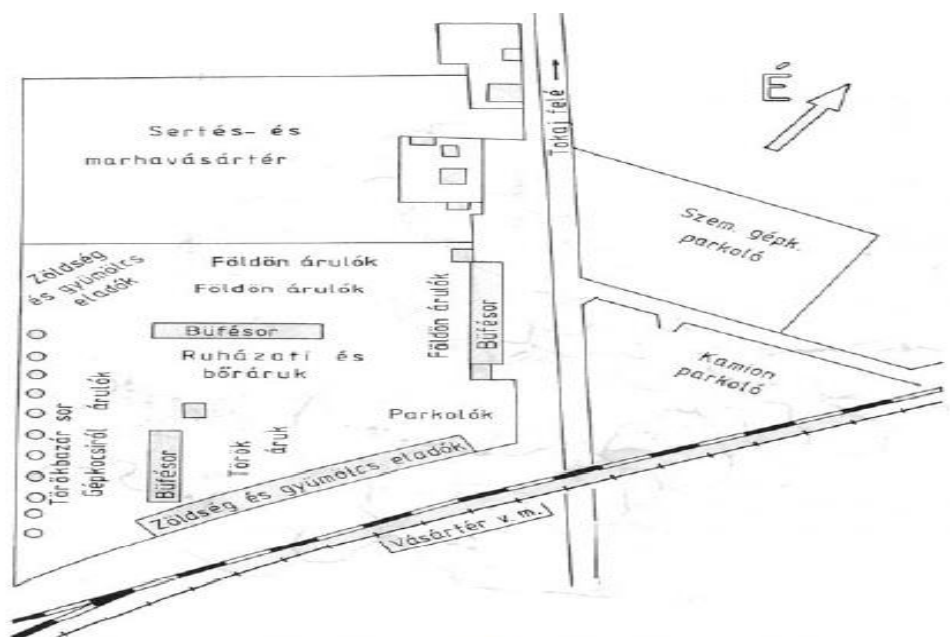
A nyíregyházi piac vásárhelyeinek elhelyezkedése jelentős változáson ment át 1994 és 2016 között. Az alapvető változást a zöldség és gyümölcsárusítás áthelyezése illetve a műszaki részleg kialakítása hozta. A gépkocsiból árusítók átkerültek arra a nagy területre, ahol korábban sertés és marhavásárt tartottak. Az áruk összetételében alapvető változást hozott, hogy szélesebb lett a paletta. A ruhaneműk tekintetében a kínai árusok száma és az áruk mennyisége növekedett, míg a török és lengyel áruk a háttérbe szorultak. A kárpátaljai eladók áruinak összetétele radikálisan megváltozott. A korábbi cipő és műszaki cikkek helyett olcsó édességeket és Ukrajnában kedvező áron beszerezhető tartós fogyasztási cikkeket és különböző élelmiszereket kezdtek árulni (sajt, vaj, ételízesítő, csokoládék, kekszek). A műszaki cikkek területének visszaszorulásának oka, hogy a korábban pl. Lada alkatrészeket árusítók feleslegessé váltak, hiszen a volt szocialista országból érkező autókat

Magyarországon nyugati típusúakra cserélték. A műszaki cikkek viszonteladói is eltűntek a piacokról, a különböző műszaki boltok megjelenésével feleslegessé váltak. Kókai (1995)⁴ vizsgálatából kiderül, hogy a lengyel árusok a nyíregyházi piacon jelentős számban (16%) vannak jelen és üveg illetve porcelántermékeket emellett öltönyöket, zakókat, blúzokat is előszeretettel árultak. 2016-ra ezek az árusok szinte teljesen eltűntek a piac területéről. A ruhaneműk árusítását jelenleg kínai származású árusok végzik legnagyobb számban. Alapvető különbség még az infrastrukturális korszerűsítés, 2016-ra új vizesblokkok kerültek kialakításra a piac távolról érkező nemzetközi árusítói miatt. A nyíregyházi és szegedi piac hasonlóságát - a határok közelségéből következően - a nemzetközi jellege adja. A szegedi cserepes sori piacon a magyar kereskedőkön kívül kínai, vietnámi, laoszi, orosz, mongol, arab, török származású árusok is árusítanak.⁵ Az olcsó bérleti díjak mindkét piacot jellemzik. A két piac nagysága és infrastrukturális ellátottsága hasonló, aszfaltozott, csatornázott. A parkolási lehetőségek mindkét piac tekintetében kedvezőek, a nyíregyházi és a szegedi piacon is ingyenes a parkolás. A piacok közti különbségek jellemzői közé sorolhatjuk, hogy míg szegeden megszűnt az illegális cigaretta és alkoholárusítás, addig a nyíregyházin jelenleg is „üzemel”. A két piac alapvető különbségét az adja, hogy a szegedit inkább hétköznapi piacként definiálhatjuk, addig a nyíregyházira a hétvégi piac jelleg a jellemzőbb. A fedett árusítók helyek bár mindkét területen jelentősen megnöttek a szegedi cserepes sori piac további fedet területek bővítését tervez. Mindkét piac nemzetközi jellegű, azonban a szegedinél több nemzetiségű áruval találkozhatunk, jól mutatja a nemzetközi jellegét a pénzváltóhely működtetése a szegedinél. A korábbi tanulmányok a szegedi piacot bevásárlóközpont típusú piacként fogalmazták meg, napi átlagos számú működéséből következően. Jelentős forgalomcsökkenésről mindkét árusítóhelyen számoltak Ennek okát a nagyáruházak és multik megjelenésével azonosították az árusítók. Hasonlóan mindkét piac működtetője a helyi önkormányzat, és szintén hasonlóan alacsonyan alakul a bérleti díjak összege is. Összefoglalóan azt állapíthatjuk meg, hogy a nyíregyházi piac áruinak profiljában jelentős változás ment végbe a 22 év során. A külföldi árusítók származásának és áruinak összetétele megváltozott. A nyíregyházi és szegedi piac hasonlóságát a határok közelségéből adódó nemzetközi jelleg és hasonló infrastrukturális területi jellemzők adják. A szegedi cserepes sori

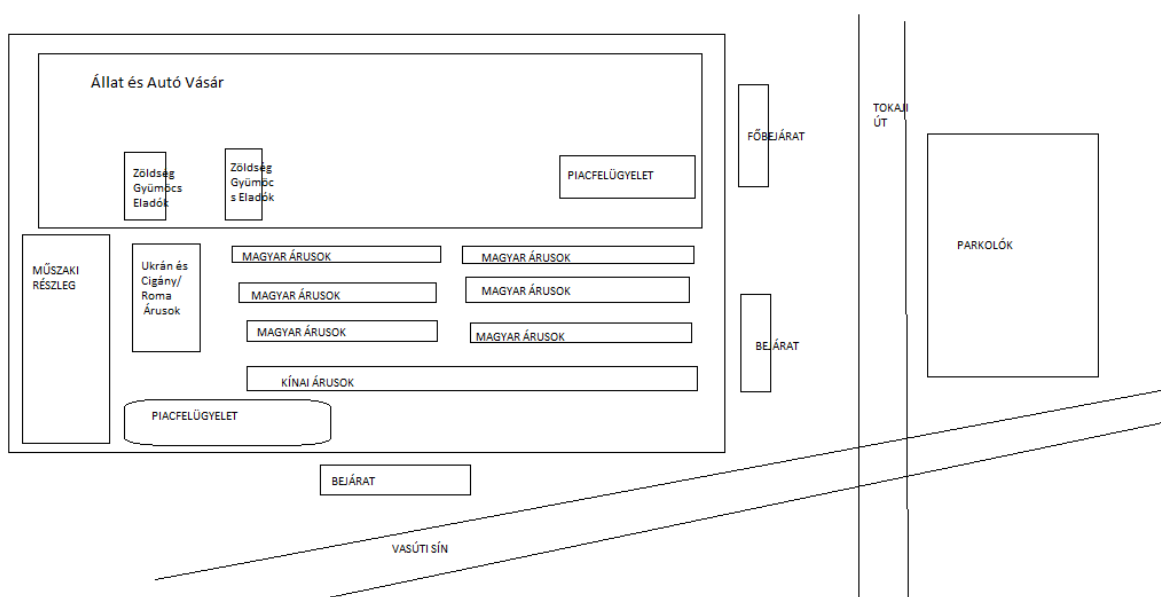
⁴ Kókai Sándor: A nyíregyházi ún. „KGST- piac” nemzetközi vonatkozása” in.: Czákó Ágnes, Giczi Johanna és Sik Endre (2010): Piachely, KGST- Piac, Emberpiac, ELTE, Budapest

⁵ Czákó Ágnes és Giczi Johanna (2010): A kgst-piachely néhány jellemzője a mai Magyarországon in: Czákó Ágnes, Giczi Johanna és Sik Endre (2010): Piachely, KGST- Piac, Emberpiac, ELTE, Budapest

piac bevásárlóközpont jellegű, ez jelentősen eltér a nyíregyházi főként hétvégén üzemelő „nagybani”-val szemben.

1. térkép: A nyíregyházi kgst-piac eladóinak területi elhelyezkedése

A nyíregyházi kgst-piac eladóinak területi elhelyezkedése 1994-ben és 2016-ban

Felhasznált irodalom:

1. Czákó Ágnes, Giczi Johanna és Sik Endre (2010): Piachely, KGST- Piac, Emberpiac, ELTE, Budapest
2. Czákó Ágnes és Giczi Johanna (2010): A kgst-piachely néhány jellemzője a mai

Magyarországon in: Czakó Ágnes, Giczi Johanna és Sik Endre (2010): Piachely, KGST- Piac, Emberpiac, ELTE, Budapest

3. Kókai Sándor (1995): A nyíregyházi ún. „KGST- piac” nemzetközi vonatkozása” in.: Czakó Ágnes, Giczi Johanna és Sik Endre (2010): Piachely, KGST- Piac, Emberpiac, ELTE, Budapest

4. <http://www.nyirvv.hu/index.php/torvenytar/item/91-rendelet-vasarokrol-es-piacokrol>